

e-UKLJUČIVOST - INFORMACIJSKO DRUŠTVO ZA SVE

Prije jednog desetljeća Internet je koristilo 182 milijuna stanovnika na svijetu – od kojih je većina živjela u razvijenim zemljama. Do početka ove godine u svijetu je zabilježena brojka od **1,5 milijardi korisnika**, od kojih **preko 400 tisuća** imaju pristup širokopojasnom internetu. Tako je danas, s više od 600 milijuna korisnika u Aziji, 380 milijuna u Europi, 130 milijuna u Latinskoj Americi te 50 milijuna u Africi, Internet postao **temeljna infrastruktura društva**, baš kao što su to nekad bili voda, struja i plin. I tako je svijet kročio u **digitalno doba**.

Rezultatima razvoja informacijskog društva **posebno smo zadovoljni** i u Hrvatskoj. Naime, brojimo preko **2,5 milijuna korisnika interneta**, preko **870 tisuća korisnika širokopojasnog interneta** te preko **6 milijuna korisnika mobilnih telefona**.

Međutim, dok se tehnološka razvijenost u svijetu i u Hrvatskoj poboljšava – istovremeno raste jaz između onih koji imaju i onih koji nemaju mogućnost pristupa informacijsko-komunikacijskoj tehnologiji. Riječ je o **digitalnom jazu**, koji osjećaju pojedine skupine stanovnika, posebno starije osobe, osobe slabijeg imovinskog stanja ili osobe s invaliditetom.

Prema procjenama Europske komisije, **u ovom trenutku oko 30 posto stanovništva Europe ima otežan pristup informacijskom društvu**. Isključenost iz informacijskog društva odnose se uglavnom na dobne skupine iznad 55 godina starosti, žene, skupine nižih finansijskih prihoda, nezaposlene, niže obrazovane, te zdravstveno onemogućene. Imajući u vidu kako je riječ o globalnom problemu za čije rješavanje odgovornost moraju preuzeti Vlade svih zemalja Europe, naša je zadaća svim građanima Republike Hrvatske **osigurati jednak pristup znanju i informacijama**, bez obzira na zemljopisne, socijalne, generacijske ili bilo koje razlike.

e-Uključenost se odnosi na dostupnost tehnologija i usluga informacijskog društva u svim regijama i svim slojevima stanovništva kao i manjinskim zajednicama.

To je kompleksan proces, u kojemu je vrlo važno da sve karike funkcioniraju na pravi način. Sve ovo radimo iz razloga kako bismo našim građanima omogućili jednake uvjete za svakodnevni život i poslovanje kakve imaju građani Europske unije. Krajnji cilj je da zajedničkim naporima i uz pomoć novih tehnologija potaknemo gospodarski razvoj, u onim područjima gdje još nije u potpunosti prisutan te tako pripremljeni uđemo u punopravno članstvo EU i na njihova tržišta.

e-UKLJUČIVOST I EU

Osnovni strateški i politički cilj programa **e-Uključivost (e-Inclusion)** je omogućavanje svim slojevima društva sudjelovanje u novom društvu znanja, što napose podrazumijeva osiguravanje ravnopravne dostupnosti usluga i sadržaja:

- ljudima sa smanjenim mogućnostima korištenja (zbog spola, etničkog porijekla, životne dobi, nedostatnog obrazovanja, itd...), gdje je očito potreban znatan i dugotrajan napor političkih vlasti u **smanjenju digitalnog jaza**, koji predstavlja problem sličnog obuhvata i ozbiljnosti kao negdašnji, danas u zemljama EU-a pretežito prevladan, problem nepismenosti;
- osobama s posebnim potrebama (**e-Dostupnost** – engl. e-Accessibility);
- osobama koje žive u različitim regijama, pa tako također i regijama u kojima pružanje usluga **širokopojasnog pristupa** nije komercijalno atraktivno.

e-Uključenost (e-Inclusion) predstavlja jedan od osnovnih programa dokumenta „**Digital Agenda for Europe**“ koju je Europska komisija usvojila u svibnju 2010., u okviru koje Komisija predlaže niz mjera za promicanje korištenja novih digitalnih tehnologija od strane potencijalno ugroženih skupina, kao što su osobe u starijoj dobi, manje obrazovane osobe te osobe s niskim prihodima. Posebno se navode i mjere u cilju poboljšanja pristupa informacijskom društvu za osobe s invaliditetom.

Važan dio e-uključivosti usmjeren je na korištenje ICT-a u cilju potpore demografsko starijem stanovništvu: bolje kvalitete života za starije osobe, smanjene troškove zdravstvene zaštite i sl. Veće značenje pridaje se Zajedničkom programu EU *Ambient Assisted Living* (AAL) čije su aktivnosti usmjerene na to da se uz pomoć IT tehnologija olakša starijim osobama i osobama s invaliditetom da žive samostalno i budu aktivne u društvu.

Na svakoj je zemlji da kroz niz projekata i aktivnosti ozbilji uključivo informacijsko društvo. Pri tome, izuzetno je važno da se razvoj informacijskog društva potiče i događa na svim razinama, od državne do lokalne uprave.

Više informacija : http://ec.europa.eu/information_society/activities/einclusion/index_en.htm

e-HRVATSKA – PUT U e-UKLJUČIVO DRUŠTVO

Hrvatska, kao zemlja koja je pred samim ulaskom u Europsku Uniju, mora i želi slijediti tijekom uključive socijalne politike, a provedbom programa u sklopu e-Hrvatske to i činimo.

Stoga Vlada Republike Hrvatske, u želji da izgradi **uključivu Hrvatsku**, u kojoj će znanje i informacije biti dostupne svim građankama i građanima, neovisno o njihovim posebnostima, u okviru Programa e-Hrvatska kao poseban cilj ističe nastavak izgradnje uključivog informacijskog društva za sve.

Naime, imajući u vidu kako je brzi pristup informacijama na internetu glavna pokretačka okosnica informacijskog društva, ključne aktivnosti prema ostvarenju ovog cilja su:

- omogućavanje ravnopravnog pristupa tehnologijama informacijskog društva svim društvenim skupinama te
- sustavan rad poslovnog sektora i akademske zajednice na povećanju informatičke pismenosti cijele populacije.

Ključni je moto ovog koncepta da **nitko ne smije ostati izostavljen**, budući da je cilj informacijskog društva osigurati da njegove blagodati budu dostupne svima, neovisno o njihovim razlikama.

Provedbom Programa e-Hrvatska želi se omogućiti ravnopravno sudjelovanje svih građana u razvoju informacijskog društva bez ograničenja, na jednak način i pod jednakim uvjetima neovisno o njihovim posebnostima. Naime, informacijska i komunikacijska tehnologija (ICT) preuzima sve značajniju ulogu u našem svakodnevnom životu, radu, obrazovanju i obavljanju javnih usluga. Pri tome sve više novih i zahtjevnijih usluga postaje dostupno elektroničkim putem kroz razne komunikacijske kanale. Upravo stoga, želimo ukazati kako u razvoju elektroničkih usluga treba voditi računa o mogućim preprekama u vidu dizajna usluga, potrebnih vještina za njihovo korištenje, pristupačnosti i sigurnosti tehnologije te općenito nedovoljno razvijenoj svijesti i nespremnosti korištenja elektroničkih komunikacijskih kanala.

Građani u prvom redu trebaju imati koristi od elektroničkih usluga te je jedan od primarnih ciljeva Središnjeg državnog ureda za e-Hrvatsku **izgradnja pristupačnih elektroničkih usluga javne uprave**. U ostvarenju ovog cilja vodimo se preporukama Europske komisije te metodološkim okvirima koji omogućuju usporedbu s najboljim rješenjima, a s druge strane uspostavljaju jasne okvire daljnjeg razvoja usluga elektroničke uprave.

Imajući u vidu kako je brzi pristup informacijama na internetu glavna pokretačka okosnica informacijskog društva, smatramo iznimno važnim učiniti ga dostupnim svim građanima, bez obzira na zemljopisne, socijalne, generacijske ili bilo koje druge posebnosti. Poseban naglasak je stoga na

daljnjem **povećanju broja korisnika širokopojasnog pristupa internetu te daljnjem razvoju širokopojasne infrastrukture** na područjima posebne državne skrbi i brdsko-planinskim područjima. U tom kontekstu, kada govorimo o razvoju širokopojasnog pristupa internetu, izgradnja i pristup adekvatnoj širokopojasnoj infrastrukturi posebno će biti važna za omogućavanje elektroničke komunikacije građana, gospodarstva i državne uprave. Konkretni primjeri provedenih projekata u ovom kontekstu su:

Teleaccess: <http://www.e-hrvatska.hr/sdu/hr/MedjunarodnaSuradnja/ProjektTeleaccess.html>,
e-Otoci: <http://www.e-hrvatska.hr/sdu/hr/Broadband/ProjekteOtoci.html> te **Poticaji za razvoj infrastrukture:** <http://www.e-hrvatska.hr/sdu/hr/Broadband/BroadbandPoticaji.html> .

Središnji državni ured za e-Hrvatsku snažno potiče razvoj i provedbu projekata koji su usmjereni prema poboljšanju kvalitete života svih građana, a posebno društvenih skupina koje čine osobe s invaliditetom, djeca, branitelji, nezaposleni i umirovljenici. U skladu s pozivom Europske komisije potiče se i učinkovitije korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije prihvaćanjem odgovarajućih europskih smjernica o energetske učinkovitosti.

U ovom kontekstu Središnji državni ured za e-Hrvatsku pokrenuo je **Pilot projekt govorom upravljane kuće za osobe s tjelesnim invaliditetom**. Ciljevi ovog projekta jesu trojaki:

- unaprijediti kvalitetu življenja osoba s invaliditetom – dakle, omogućiti im samostalnost i dostojanstvo u vlastitom domu, dati im priliku da se osjećaju sigurnije te osjećaju bolje i zadovoljnije. Nadalje, kvaliteti življenja zasigurno će doprinijeti i financijske uštede, koje se ponajprije odnose na činjenicu da više nema potrebe za neprekidnom pomoći osobnog asistenta, ali i financijske dobiti, budući da se na ovaj način otvaraju prilike za novo zaposlenje.
- smanjiti digitalni jaz u pristupu informacijsko-komunikacijskoj tehnologiji – dakle, smanjiti i, u konačnici, izbrisati razlike između onih koji imaju i onih koji nemaju pristup tehnologiji te
- potaknuti razvoj asistivne tehnologije u Republici Hrvatskoj – odnosno, upoznati korisnike i sve zainteresirane za mogućnosti asistivne tehnologije primjerom korištenja Servus sustava.

Zaključno, društvo kakvo želimo je društvo koje ne pravi razliku između svojih članova, društvo koje svima daje jednaka prava i mogućnosti. Kako bi ostvarili takvo društvo, potrebno je pružiti ruku onim društvenim skupinama kojima je potrebna pomoć pri ostvarenju njihova prava na potpuno sudjelovanje u informacijskom društvu kako bi ostvarili cilj stvaranja **e-Uključive Hrvatske**.